

Федотова Ганна Валеріївнадоктор юридичних наук, професор, начальник відділу
ДНДІ МВС України, м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0002-7798-3143**ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ
ЯК ФОРМИ ФІКСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ**

У статті розглянуто підходи до врегулювання механізму застосування технічних засобів як форми фіксування кримінального провадження. Встановлено, що здійснення технічної фіксації процесуальних дій у досудовому розслідуванні не врегульовано аналогічним нормативним документом. З метою підвищення надійності доказової інформації і покращення забезпечення прав учасників кримінального провадження сформовано пропозиції до нормативно-правового врегулювання механізму використання технічних засобів як форми фіксування досудового розслідування та доцільності подальшого опрацювання проблематики.

Ключові слова: *технічні засоби, досудове розслідування, процесуальні дії, фіксування, кримінальне провадження.*

З моменту повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України очільниками країни проведена низка невідкладних першочергових заходів, передусім видано Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» [1]. Такі рішення зумовили зміни у законодавстві за всіма сферами діяльності держави, зокрема, Законом України від 14.04.2022 № 2201-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів у складних умовах воєнного стану» [2] внесено низку змін і доповнень до КПК України, а саме: спеціальною нормою щодо фіксування кримінального провадження стала норма, що процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, коли фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин. Зважаючи на формулювання, пріоритет має надаватися подвійному фіксуванню: у документі та технічними засобами. Прийняті нормативні положення мають забезпечити стабільне функціонування системи кримінальної юстиції у сучасних умовах, водночас вони є обмеженими по часу дії та діють лише на строк в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції чи заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ та / або інших держав проти України [3]. Натомість у реалії воєнного стану прийняті положення щодо обов'язкової технічної фіксації усіх кримінальних процесуальних дій за наявності можливості разом із паперовою (протокольною) фіксацією у повному обсязі викликали дискусію [4].

© Fedotova Hanna, 2024

Порядок застосування технічних засобів для фіксування кримінального провадження регламентовано ст. 103 КПК України «Форми фіксування кримінального провадження», відповідно до якої процесуальні дії під час кримінального провадження можуть фіксуватися на носії інформації за допомогою технічних засобів. Рішення про фіксацію процесуальної дії за допомогою технічних засобів під час досудового розслідування приймає особа, яка проводить відповідну процесуальну дію (ст. 107 КПК України). При цьому визначається, що за клопотанням учасників процесуальної дії застосування технічних засобів фіксування є обов'язковим. Відповідно до ст. 105 КПК України «Додатки до протоколів», особа, яка проводила процесуальну дію, до протоколу процесуальної дії зобов'язана долучити стенограму, аудіо-, відеозапис процесуальної дії як додатки.

Ураховуючи те, що на законодавчому рівні поняття «технічні засоби для фіксування кримінального провадження» чітко не сформульовано, на підставі зазначених вище законодавчих норм, під поняттям «технічні засоби фіксації процесуальних дій» у досудовому розслідуванні слід розуміти звуко- та відеозаписувальні технічні засоби.

Зважаючи на обов'язковість фіксування кримінального провадження за допомогою технічних засобів у суді під час судового провадження, а також безпосередність дослідження доказів судом і значення його результатів для кримінального провадження, порядок фіксування кримінального провадження за допомогою технічних засобів у суді під час судового провадження здійснюється відповідно до наказу Державної судової адміністрації України від 06.06.2022 № 156 «Про затвердження Інструкції щодо роботи з технічними засобами фіксування судового засідання» [5]. Затверджена інструкція встановлює єдиний порядок роботи зі звукозаписувальними технічними засобами фіксування судового процесу, вимоги до них, зберігання, копіювання, дублювання та використання інформації, яка відображає хід судового засідання в судах загальної юрисдикції (крім Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів). Зазначений нормативний акт не лише визначає основні терміни та поняття, що виключає можливість їх інтерпретації, а й встановлює технічні вимоги щодо комплексу звукозапису та спеціального обладнання.

Заслуговує на увагу й рішення Національної асоціації адвокатів України від 11–12.08.2023 № 87 «Про затвердження роз'яснення щодо можливості використання адвокатами технічних засобів під час участі в обшуку та інших слідчих (процесуальних) діях» [6]. Рада адвокатів України, розглянувши питання можливості та порядку самостійного використання адвокатом власних технічних засобів під час надання правничої допомоги в ході участі в слідчих (процесуальних) діях, узявши до уваги пропозицію представника адвокатів Хмельницької області у складі Ради адвокатів України Каденко О.О., постановила затвердити роз'яснення щодо можливості використання адвокатами технічних засобів під час участі в обшуку та інших слідчих (процесуальних) діях, за погодженням редакції такого роз'яснення з Комітетом НААУ з питань кримінального права та процесу, з урахуванням пропозицій членів Ради адвокатів України. За загальним правилом адвокати мають право використовувати самостійно залучені технічні засоби, які належать їм або іншим особам (за їх згодою) та використовуються для цілей надання правничої допомоги. Фіксування процесуальної дії є одним із законодав-

що визначених завдань використання адвокатом технічних засобів. Законність реалізації адвокатом права на фіксування процесуальної дії прямо передбачена профільним законом. Рішення про застосування чи незастосування власних технічних засобів для фіксування процесуальної дії приймається адвокатом з огляду на потреби виконання конкретного доручення клієнта та за критерієм визначення максимальної ефективності досягнення мети надання правничої допомоги. Водночас таке право адвоката не є абсолютним і реалізовується у межах, встановлених чинним законодавством, у тому числі й для окремих процедур, визначених кримінальним процесуальним законодавством. Як захисник підозрюваного чи обвинуваченого, а також представник потерпілого, адвокат, користуючись правом свого підзахисного або правом потерпілого, може застосовувати технічні засоби під час проведення процесуальних дій, якщо слідчий не виніс постанову про заборону застосування технічних засобів. Тобто застосування технічних засобів фіксації під час здійснення слідчих (процесуальних) дій має певні особливості: здійснюється в порядку, встановленому КПК України, та може бути обмежено вмотивованою постановою слідчого, прокурора або ухвалою слідчого судді, суду. При цьому таке обмеження застосовується лише з метою нерозголошення даних, які містять таємницю, що охороняється законом чи стосується інтимних сторін життя людини із відповідним відображенням мотивів у відповідній постанові чи ухвалі.

Разом з тим, окремі відомства, а саме Державна кримінально-виконавча служба України, позбавлені нормативної бази щодо регулювання означених питань. На підставі наказу Міністерства юстиції від 26.07.2018 № 2476/5 втратив чинність наказ «Про затвердження Інструкції про порядок використання в органах досудового розслідування Державної кримінально-виконавчої служби України технічних засобів фіксування кримінального провадження під час проведення окремих процесуальних дій» [7]. У межах окремих процесуальних дій у згаданому документі зазначалися особливості фіксування проведення обшуку за допомогою відеозапису, також доводився чіткий алгоритм дій у разі виявлення ознак непрацездатності технічного засобу фіксування. У цілому документом визначалися інструктивні дії для організації фіксації, що забезпечувало гарантії дотримання законності проведення уповноваженими особами процесуальних дій.

Аналогічним неврегульованим питанням на сьогодні залишається здійснення технічної фіксації процесуальних дій у досудовому розслідуванні. Відсутність відомчого нормативного документу, з одного боку, розширює технічні можливості учасників процесу, а з іншого, – створює привабливе підґрунтя для зловживань з боку несумлінного захисту. Так, наприклад, Європейський суд з прав людини (далі – ЄСПЛ), розглядаючи справу [8], у якій заявник порушив питання незаконності проведення відеозйомки у своїй касаційній скарзі, посилаючись на те, що відеозйомка негласної слідчої дії проводилася незаконно, оскільки не була санкціонована судом. Суд касаційної інстанції залишив вирок заявника без змін. Заявник наполягав, що касаційний суд був компетентним перевірити дотримання кримінально-процесуального закону у кримінальній справі і міг винести ухвалу щодо законності проведення відеозйомки в контексті перевірки допустимості відеозапису як доказу. Зауважимо, що, аби дійти такого висновку, заявнику не обов'язково було порушувати це питання під час розгляду справи у судах першої

або апеляційної інстанцій. До того ж ЄСПЛ зазначає, що на момент подій суди, які розглядали кримінальні справи, у тому числі касаційний суд, могли реагувати на такі твердження постановленням окремих ухвал у випадку встановлення порушення закону під час кримінального провадження (див. пункти 21 та 26; див. приклади в рішеннях у справах «Орловський проти України» (Orlovskiy v. Ukraine), заява № 12222/09, пункти 14 і 58-61, від 02 квітня 2015 року та «Тихонов проти України» (Tikhonov v. Ukraine), заява № 17969/09, пункти 22 і 39, від 10 грудня 2015 року щодо порушення права на свободу). ЄСПЛ вважає, що заявник обґрунтовано висунув цю скаргу у касаційному суді в межах кримінального провадження щодо нього, аби надати національним органам влади можливість виправити ситуацію засобами національної правової системи. Розглядаючи скаргу заявника за статтею 8 Конвенції, ЄСПЛ вказав, що згідно з вимогами чинних на той момент норм національного законодавства відеозйомка негласної слідчої дії щодо заявника мала бути санкціонована рішенням суду. Проте у цій справі такий попередній судовий дозвіл працівники поліції не отримували. У зв'язку з цим, ЄСПЛ констатував порушення статті 8 Конвенції [8].

Що стосується скарги заявника на використання незаконного доказу, то ЄСПЛ зазначив, що спірний доказ не був єдиним доказом і суди посилалися на інші матеріали, у тому числі показання свідків, висновки експертів і речові докази. Також ЄСПЛ вказав, що заявник не оскаржував достовірність і точність спірного доказу та не заперечував проти його використання у кримінальному провадженні у судах першої та апеляційної інстанцій. Наведений доказ із такою запізнілою та обмеженою аргументацією, все ж був розглянутий касаційним судом у своєму рішенні в межах компетенції згідно з відповідною законодавчою базою та відхилений як незначний. ЄСПЛ вказав, що обґрунтування касаційного суду було свавільним або явно недостатнім з огляду на обставини цієї справи та процесуальну поведінку заявника. ЄСПЛ відхилив цю скаргу як явно необґрунтовану, згідно з підпунктом «а» пункту 3 та пунктом 4 статті 35 Конвенції [9].

Наведені приклади підтверджують важливість і ґрунтовність проблеми щодо використання технічних засобів, для фіксування кримінального провадження, а також вказують на необхідність нормативного врегулювання в цілому цього питання.

Наразі застосування слідчим (прокурором) самостійно і без залучення спеціаліста, під час проведення будь-якої із 16 слідчих дій багатофункціональних технічних засобів, які передбачають одночасно здійснення звукофіксації; відеофіксації; накопичення, обробку та тиражування будь-якої інформації; комунікації; відтворення інформації різного виду тощо), є цілком логічним. З огляду на відсутність на відомчому рівні будь-яких обмежень у кримінальному процесуальному законі щодо властивостей технічних засобів, які використовуються для фіксування кримінального провадження, та іншого порядку застосування технічних засобів, заяви сторони захисту щодо неправомірності застосування суб'єктом розслідування «невідповідних» технічних засобів залишаються дотепер безпідставними. Натомість, використовуючи сучасні багатофункціональні технічні засоби для фіксування кримінального провадження, слідчий (прокурор) повинен пам'ятати та дотримуватися вимог ч. 3 ст. 107 КПК України щодо необхідності збереження у матеріалах кримінального провадження оригінальних примірників технічних

носіїв інформації зафіксованої процесуальної дії, резервні копії яких повинні зберігатися окремо. Така вимога є обов'язковою до виконання.

Крім того, науковці переконані, що під час реалізації кримінального провадження в умовах воєнного стану фіксування усіх процесуальних дій, у тому числі слідчих (розшукових), може відбуватися у змішаній (паперово-технічній) формі зі спрощеною процедурою складання письмових документів. Ця форма наразі встановлена у ч. 2 ст.104 КПК України лише для такої слідчої (розшукової) дії, як допит [4]. Слід підтримати переконання вчених, оскільки унормування у КПК України змішаної форми фіксації кримінальних процесуальних дій у період правого режиму воєнного стану спростить формальну «паперову» роботу співробітників органів досудового розслідування, що сприятиме їхньому розвантаженню та підвищенню ефективності безпосереднього збирання та перевірки відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення.

Водночас, на думку П.Є. Антонюка, в аспекті застосування технічних засобів для фіксування кримінального провадження є актуальним правильне розуміння «безперервного відеозапису ходу проведення відповідної слідчої (розшукової) дії», за умови дотримання якого законодавець навіть дозволяє суб'єкту розслідування проводити окремі слідчі (розшукові) дії без участі понятих (ч. 7 ст. 223 КПК України). «Безперервний» відеозапис передбачає дотримання процесуальних, організаційних і методичних вимог щодо застосування технічного засобу відеофіксації під час проведення слідчих (розшукових) дій, а не відсутність зупинок у його роботі під час проведення слідчої (розшукової) дії. Так, всі зупинки відеофіксації, обумовлені специфікою проведення окремої слідчої (розшукової) дії (переміщення учасників слідчого експерименту з кабінету слідчого на місце проведення слідчого експерименту; переміщення учасників пред'явлення для впізнання на місце розташування будівлі чи ділянки місцевості, що пред'являється для впізнання; перерви при проведенні допиту тощо) повинні відбуватися за вказівкою слідчого з відповідним відображенням у протоколі та «на камеру», з обов'язковим зазначенням причини зупинки відеозапису, часу зупинки, місця зупинки тощо. При поновленні відеозапису після усунення причини зупинки, слідчий фіксує умови продовження ходу проведення слідчої (розшукової) дії (час, місце, учасників тощо) як у протоколі, так і на технічній носій інформації. Саме такий порядок забезпечить правомірність проведення слідчої (розшукової) дії, застосування технічних засобів для її фіксації та допустимість використання результатів її проведення в процесі встановлення істини в кримінальному провадженні. Наразі положення п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України, регламентуючи особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану, зазначають здійснення безперервного відеозапису шляхом фіксації доступними технічними засобами виключно при проведенні обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи, якщо залучення понятих є об'єктивно неможливим або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я.

Висновок: фіксація перебігу й результатів процесуальної дії за допомогою технічних засобів (аудіо- та відеозапису) значно збільшує обсяг і якість одержаної інформації, відтворюючи, по-перше, словесну частину процесуальної дії повністю, по-друге,

передаючи мовні й психологічні особливості зафіксованої розмови, що є недоступним для письмового протоколу. Це підвищує надійність доказової інформації і покращує забезпечення прав учасників провадження. Натомість особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану обумовлює доцільність: доопрацювання нормативних положень, зокрема, щодо унормування у КПК України змішаної (паперово-технічної) форми фіксації зі значним спрощенням процедури складання письмових документів; викладення чіткого тлумачення «безперервного відеозапису ходу проведення відповідної слідчої (розшукової) дії» з метою правильного розуміння вказаних заходів і забезпечення правомірності проведення слідчої (розшукової) дії, застосування технічних засобів для її фіксації та допустимості використання результатів її проведення в процесі встановлення істини в кримінальному провадженні.

Пропозиції щодо подальшого опрацювання проблематики та внесення змін до законодавства:

1. Розробка положень задля доповнення п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК України або розділу IX-1 КПК України шляхом передбачення окремої статті, яка визначає особливості фіксування кримінального провадження в умовах воєнного стану.

2. Підготовка проекту нормативного акта з метою регламентації положень щодо здійснення технічної фіксації під час проведення слідчих (розшукових) дій в ході провадження досудового розслідування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 20.10.2023).

2. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо додаткового регулювання забезпечення діяльності правоохоронних органів у складних умовах воєнного стану: Закон України від 14.04.2022 № 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text> (дата звернення: 20.10.2023).

3. Новели здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: зміни до КПК України від 03 березня 2022 р. та роз'яснення Верховного суду. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/novely-zdijsnennya-kryminalnogo-provadhennya-v-umovah-voyennogo-stanu-zminy-do-kpk-ukrayiny-vid-03-bereznya-2022-ta-roz-yasnennya-verhovnogo-sudu>. (дата звернення: 20.10.2023).

4. *Лоскутов Т.О.* Правове регулювання фіксування кримінального провадження в умовах воєнного стану. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/64.pdf> (дата звернення: 20.10.2023).

5. Про затвердження Інструкції щодо роботи з технічними засобами фіксування судового засідання: наказ Державної судової адміністрації України від 06.06.2022 № 156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0156750-22#Text> (дата звернення: 20.10.2023).

6. Про затвердження роз'яснення щодо можливості використання адвокатами технічних засобів під час участі в обшуку та інших слідчих (процесуальних) діях: рішення національної асоціації адвокатів України від 12.08.2023 № 87. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/521158_757907 (дата звернення: 20.10.2023).

7. Про затвердження Інструкції про порядок використання в органах досудового розслідування Державної кримінально-виконавчої служби України технічних засобів фіксування кримінального провадження під час проведення окремих процесуальних дій: наказ Міністерства юстиції від 26.07.2018 № 2476/5 (втратив чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0390-18#Text> (дата звернення: 20.10.2023).

8. Справа «Берлізев проти України» (Заява № 43571/12): рішення Європейського суду з прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_g82#Text (дата звернення: 20.10.2023).

9. Справа «Берлізев проти України». (Case of Berlizev V. Ukraine). (Заява № 43571/12). Стислий виклад рішення від 08 липня 2021 року. URL: <https://ipo.naiu.kiev.ua/documents/%D0%A0%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%84%D0%A1%D0%9F%D0%9B/%D0%91%D0%95%D0%A0%D0%9B%D0%86%D0%97%D0%95%D0%92%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A2%D0%98%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%98.pdf> (дата звернення: 20.10.2023).

10. *Антонюк П.С.* Щодо застосування технічних засобів для фіксування кримінального провадження. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/1cf8f9d9-6ef3-4cfc-8c03-ad625220c550/content> (дата звернення: 20.10.2023).

REFERENCES

1. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini. “On the introduction of martial law in Ukraine”: Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 No. 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

2. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo dodatkovoho rehuliuвання zabezpechennya diialnosti pravookhoronnykh orhaniv u skladnykh umovakh voiennoho stanu. “On amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding additional regulation of law enforcement activities in difficult conditions of martial law”: Law of Ukraine dated April 14, 2022 No. 2201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

3. Novely zdiisnennia kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu. “Amendments to criminal proceedings under martial law”: amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine dated March 3, 2022 and clarification by the Supreme Court. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/novely-zdijsnennya-kryminalnogo-provadzhennya-v-umovah-voyennogo-stanu-zminy-do-kpk-ukrayiny-vid-03-berezhnya-2022-ta-roz-yasnennya-verhovnogo-sudu>. (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

4. *Loskutov, T.O.* Pravove rehuliuвання fiksuvannia kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu. “Legal regulation of recording criminal proceedings under martial law”. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/05/64.pdf> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

5. Pro zatverdzhennia Instruksii shchodo roboty z tekhnichnymy zasobamy fiksuvannia sudovoho zasidannia. “On the approval of the Instructions for working with technical means of recording the court session”: order of the State Judicial Administration of Ukraine dated June 6, 2022 No. 156. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0156750-22#Text> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

6. Pro zatverdzhennia roziasnennia shchodo mozhyvosti vykorystannia advokatamy tekhnichnykh zasobiv pid chas uchasti v obshuku ta inshykh slidchykh (protsesualnykh) diiakh. “On the approval of an explanation regarding the possibility of lawyers using technical means during the search and other investigative (procedural) actions”: decision of the National Association of Lawyers of Ukraine dated August 12, 2023 No. 87. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/521158__757907 (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vykorystannia v orhanakh dosudovoho rozsliduvannia Derzhavnoi kryminalno-vykonavchoi sluzhby Ukrainy tekhnichnykh zasobiv fiksuvannia kryminalnoho provadzhennia pid chas provedennia okremykh protsesualnykh dii. “On the approval of the Instructions on the procedure for the use of technical means of recording criminal

proceedings in the pre-trial investigation bodies of the State Criminal Enforcement Service of Ukraine during individual procedural actions”: order of the Ministry of Justice dated July 26, 2018 No. 2476/5 (expired). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0390-18#Text> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

8. Sprava «Berlizev proty Ukrainy» (Zaiava № 43571/12). “Case Berlizev v. Ukraine” (Application No. 43571/12): decision of the European Court of Human Rights. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_g82#Text (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

9. Sprava «Berlizev proty Ukrainy». “Case of Berlizev v. Ukraine”. (Application No. 43571/12). Brief summary of the decision of July 8, 2021. URL: <https://ipo.naiu.kiev.ua/documents/%D0%A0%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%84%D0%A1%D0%9F%D0%9B/%D0%91%D0%95%D0%A0%D0%9B%D0%86%D0%97%D0%95%D0%92%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A2%D0%98%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%98.pdf> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

10. *Antoniuk, P.YE.* Shchodo zastosuvannya tekhnichnykh zasobiv dlia fiksuvannya kryminalnoho provadzhennia. “On the use of technical means for recording criminal proceedings”. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/1cf8f9d9-6ef3-4cfc-8c03-ad625220c550/content> (Date of Application: 20.10.2023) [in Ukrainian].

UDC 343.98

Fedotova Hanna,
Doctor of Juridical Sciences, Full Professor, Head of the Department,
State Research Institute MIA Ukraine, Kyiv, Ukraine,
ORCID ID 0000-0002-7798-3143

IMPLEMENTATION OF TECHNICAL MEANS AS A FORM OF RECORDING CRIMINAL PROCEEDINGS

The article examines methods of regulating the implementation of technical means as a means of securing the outcome of criminal proceedings.

The beliefs of scientists that the implementation of criminal proceedings under martial law allows for the recording of all procedural actions, including investigative (search) actions, in a mixed (paper-technical) form with a simplified procedure for drawing up written documents are highlighted.

The article analyzes the main provisions of the order of fixing criminal proceedings with the help of technical means in the court during the court proceedings, in particular, the order of the State Judicial Administration of Ukraine from 06.06.2022 No.156 “On approval of the Instruction on the work with technical means of fixing the court session”. The article reviews the decision of the National Lawyers Association of Ukraine on approving the clarification of the possibility for lawyers to use technical means when participating in searches and other investigative (procedural) actions. It has been established that technical fixation of procedural actions in pre-trial investigation is not regulated by a similar normative document. In order to enhance the reliability of evidentiary information and guarantee the rights of participants in criminal proceedings, the research proposes amendments to the normative-legal framework

© Fedotova Hanna, 2024

DOI (Article): [https://doi.org/10.36486/np.2024.1\(63\).20](https://doi.org/10.36486/np.2024.1(63).20)

Issue 1(63) 2024

<https://naukaipravookhorona.com/>

governing the use of technical means as a means of recording pre-trial investigations and the expediency of further processing issues. It is asserted that the unique framework of criminal proceedings under martial law renders it imperative to: finalize the normative provisions, particularly to standardize the CPC of Ukraine with a mixed (paper and technical) form of recording, thereby significantly simplifying the procedure for drafting written documents; clarify the interpretation of “continuous video recording of the course of the relevant investigative (search) action” in order to accurately comprehend these measures and ensure the legality of the investigative (search) action.

Keywords: technical means, pre-trial investigation, procedural actions, recording, criminal proceedings.

Отримано 27.03.2024